

۲۰۱۶/۰۹/۱۳

آصف بهاند

د ژوند له پاره سيالي

(د ژوند له پاره منډې)

(Stafet for Livet)

د ډنمارک په ځينو ښارونو کې د ستفیت فار لیفت (Stafet for Livet) تر شعار لاندې هر کال د سپتمبر د میاشتي په لومړۍ لسو ورځو کې د منډو سيالی جوړیږي.

زه له خپلې کورنۍ سره د ډنمارک په جنوب کې په داسې یو واړه ښار کې اوسېږم چې د پنځه پنځوس زره (۵۵۰۰۰) خلک ژوند په کې کوي، دا ښار هیدرسلیف (Haderslev) نومېږي.

زه د اوس له پاره مالومات نه لرم چې د منډو دغه سيالی به د ډنمارک په څو ښارونو کې تر سره کېږي، خو په ډنمارک کې د ډیرې مشهورې ورځپاڼې، یوسکي ویست کوسټین (JydskeVestkysten) د ۲۰۱۶ کال د سپتمبر د میاشتي د شپږمې نېټې د راپور پر اساس په هیدرسلیف ښار کې د ستفیت فار لیفت (Stafet for Livet) سيالی، نه یوازې د ډنمارک په سطح، بلکې د نړۍ په کچه تر ټولو لویه او ستره سيالی ګڼل شوې ده.

دا لوبې ما د لومړي ځل له پاره د ۲۰۱۴ کال په سپتمبر کې ولیدې، ورغلی وم او له نږدې مې یې د څو ساعتونو له پاره ننداره وکړه. له دې سيالی نه ما خپل برداشت هغه وخت د یوې لنډې مقالې په چوکاټ کې له دقیقو ارقامو سره لیکلې و او د دې وطن شرایط، او له پېښو سره د خلکو برخوردونه، د خپلو اړو هیواد والو په باب د دوی د مسؤلیت احساس او ځینې نور عیني حقایق مې د خپل وطن له خلکو او ورته شیانو او مسؤلیتونو سره مقایسه کړي وو. د هغې مقالې په یوه برخه کې داسې راغلي وو:

«له کوم کلي نه چې راغلی يم او په کوم کلي کې چې ژوند کوم، تقریباً یو ډول هوا لري، خو د خلکو په ژوند او مزاج کې یې د مځکې او آسمان په شان واټن دی. د پلرني کلي هوا او د اوسني کلي هوا سره ورته ده. نرمه او ژوند بښونکې، خو خلک یې توپیر سره لري. زما د پلرني کلي اوسیدونکي داسې تند مزاجه دي چې لکه د چا خبره نه مچ هم په پزه نه پریردي، اما په ډنمارک کې د هیدرسلیف اوسیدونکي لکه چې ټول د مهاتماګاندي بچیان وي. ټول نرم خوږه، خولې له خندا ډکې او ټول د عدم تشدد فلسفې داسې پیروان دي چې ته وا هره ورځ به د عدم تشدد درس ګاندي ورته په غوږونو کې پو کړی وي. زما د پلرني کلي خلک هره ورځ جګړې ته تیار ولاړ وي او د دې کلي خلک نه جګړه پېژني او نه هم تاو تریخوالی.

دا پوښتنه باید رامنځ ته کړو چې زموږ خلکو ولې تشدد او تاو تریخوالی ته مخه کړه؟ دوه ځوابونه ورته ورکوالی شو:

– په ټولنه کې بیسواده او نا پوه اکثریت،

– او زموږ د وطن د سیاسيونو پرله پسې تیروتنو او د نورو په افکارو تکیه کول.

زموږ په هیواد او هیواد والو باندې دغو دلایلو داسې حالت راوستی دی چې زموږ وطن یې د پردیو افکارو او د هغوی د وسلو په یوه لابراتوار او پولیګون باندې بدل کړی دی، پردی خپل منفي افکار او وژونکي وسلې په کې آزمي...»

د ۲۰۱۴ کال په سپتمبر کې ما په خپله خپره کړې مقاله کې د لوبو د موخې په باب او د دې لوبو په هکله د اضافي مالوماتو له پاره داسې لیکلي وو:

« 2014 کال د سپتمبر په شپږمه او اومه نېټه د 24 ساعتونو له پاره (د ژوند له پاره منډې) تر شعار لاندې د منډو سيالي تر سره شوه. خلکو له سني او جنسي توپیرنه پرته په لوبو کې د ګډون له پاره په ګڼو تیمونو کې نومونه لیکلي وو.

توپیر یې له نورو سپورتی سیالیو سره دا و چې په نورو سیالیو کې گټونکي یو څه تر لاسه کوي، خو په دې سیالیو کې هیڅ چا مادي څه تر لاسه نه کړل، بلکې له خپلو جیبونو نه یې په سیالیو کې د گډون ونډه ورکوله. په دې میله ډوله سیالیو کې چې څومره شیان خرڅ کړای شول، له کټي نه تر لاسه شوي پیسې له سرطاني ناروغيو سره د مبارزې فونډ ته ولېږدول شوي.

د سیالیو د تر سره کیدو په سیمه کې د سرطاني ناروغيو په باب مالوماتي پانې اوشعارونه، دنا روغیو د مخنیوي لارې چارې، په رنگه او بنکلي بڼه لگول شوي وو.»
سرنی (۲۰۱۶) لوبې هم د ورته پروگرام په چوکاټ کې د سپتمبر د میاشتې په لسمه او یولسمه نیټه د هماغې پخوانی موخې په خاطر تر سره شوي. په لوبو کې عاید ټول هغه فونډ ته ورکول کېږي چې په راتلونکو کې په سرطان اخته کسانو د تداوی له پاره هلې ځلې کوي، خو توپیر یې له تیر کلونو سره په دې کې دی چې د گډون کونکو او مینه والو شمیر یې ډیر شوی دی.

په ۲۰۱۴ کال کې د منډو وهونکو ټولیز شمیر ۵۲۵۵ تنه وو،

په ۲۰۱۵ کال کې د منډو وهونکو شمیر ۷۶۵۱ تنو ته لوړ شو،

او په ۲۰۱۶ کال کې د منډو وهونکو شمیر ۸۰۲۷ تنو ته لوړ شو، چې په ۱۵۸ ټیمونو کې سره تنظیم شوي وو. د ۲۰۱۶ کال د سیالیو گډون کونکو په ۲۴ ساعتونو کې ۸۸۹۱۲ کیلو متره واټن وهلی دی،

په سرنیو لوبو کې د تر لاسه شوو پیسو په مبلغ کې هم د تیرو کلونو په پرتله زیاتوال زیاتوالی راغلی دی او ۱۳۳۳۳۳۴ ډنمارکي کرونه ټول شوي دي چې څه د پاسه دوه سوه زره امریکایي ډالره کېږي. ټول لاسته راغلی عاید د سرطان پرضد د مبارزې ځانگړي فونډ ته لېږدول کېږي.

د سیالیو په سیمه کې په لسگونه وړې او غټې څیمې درول شوي وي او هر ټیم ځان ته جلا جلا شعارونه لیکلي او ځړولي وو چې ټول د سرطان په باب مالومات او له سرطاني ناروغيو سره د مبارزې د څرنگوالي په باب وو. دې سیالیو، منډو او دې خلکو ته په لیدو سره مې چرت واهه چې دا خلک او دا ټولنه څومره د خپلو ستونزو د حل په باب مخکې له مخکې فکر کوي او د ستونزو د مخنیوي له پاره یې لارې چارې لټوي او بیا مې د خپل وطن په زرگونو رنگارنگ نا خوالو په را یادولو سره، په خپل خیال کې ځان په یوه لویه څلور لاره کې ودراره، له دریدو سره سم مې او دا توري او دا جملات د ذهن په بیدیا کې بنکته پورته تلل را تلل:

– دلته سیالي د ژوند له پاره ده، زما په وطن کې سیالي د مرگ له پاره ده،

– دلته سیالي د ژوند د ژغورلو له پاره ده، خو زما په وطن کې سیالي د ژوند د بربادولو له پاره ده،

– دلته سیالي یو بل سره د مرستې او محبت په خاطر تر سره کېږي، خو زما په وطن کې سیالي د تاو تریخوالي او وړانې په خاطر تر سره کېږي،
او...

د ډنمارک د هیدرسلیف په بنار کې په جوړو شوو سیالیو کې هیڅ څوک بایلونکي نه دي، بلکې ټول گډون کونکي گټونکي دي. په دې لوبو کې ټولې منډې او هلې ځلې د انساني احساس له مخې، له مرگ نه د یو انسان د خلاصون له پاره دي. دلته اصلي گټونکي هغه انساني احساس دی چې د انسان د ژوند د ژغورلو له پاره تلاش کوي، دلته اصلي گټونکي هغه انسان دی چې د یو بل نا لیدلي انسان د ژغورولو له پاره پل اوچتوی او زغلي.

پای

د پاڼو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلینکي د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ